

Sint-Maarten

algemeen ziekenhuis
emmaüs

Basisveiligheid

voor algemene directie
(uitgezonderd medische fysica),
financieel-administratief
departement, HR, ICT, medisch
departement, kwaliteit en
strategie

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

September 2018 – Versie 5

Voorwoord

Beste collega,

Van harte welkom bij AZ Sint-Maarten!

We zijn verheugd jou te mogen verwelkomen als nieuwe medewerker in ons ziekenhuis. Je maakt vanaf vandaag deel uit van een warme, professionele en ambitieuze organisatie waar veiligheid, kwaliteit en mensgerichte zorg centraal staan.

Onze zorgverlening wordt gestuurd door Openheid, Samenwerking, Kwaliteit, Ambitie en Respect (OSKAR).

AZ Sint-Maarten is een plek waar we elke dag met hart en ziel werken aan het welzijn van onze patiënten én van elkaar. We geloven dat een sterke teamgeest, open communicatie en ruimte voor groei de sleutel zijn tot een positieve werkervaring. Jouw bijdrage is hierin van onschatbare waarde.

Met deze brochure rond veiligheid willen we je alvast op weg helpen. Je vindt hierin praktische informatie, nuttige contactgegevens en een overzicht van hoe we samen streven naar een zorgzame en veilige werkomgeving. Aarzel niet om bij vragen of onzekerheden iemand aan te spreken - collega's staan altijd klaar om je te helpen.

We wensen je een vlotte start en veel succes in je nieuwe functie. Samen maken we het verschil!

Heb je na het lezen van deze brochure nog vragen, neem dan contact op met de preventieadviseur: Veerle Van Cutsem: (015 89) 11 59 – veerle.van.cutsem@emmaus.be.

Met vriendelijke groet,

De directie van AZ Sint-Maarten

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

Inhoudsopgave

1	Richtlijnen bij noodgevallen.....	3
1.1	Algemene richtlijnen	4
1.2	Brand (bekijk tevens de actiekaart)	4
1.2.1	Druk op de branddrukknop en bel het intern noodnummer: 2222	4
1.2.2	Preventief ontruimen	5
1.2.3	Doe één bluspoging	5
1.2.4	Compartimenteer:.....	5
1.2.5	Vluchtweg en nooduitgang	5
1.2.6	Evacuatie	5
1.3	Opleiding brandveiligheid	5
1.4	SOS-nummers	5
2	BESCHERMING van de patiënt.....	6
2.1	Handhygiëne	7
2.1.1	Basisvereisten voor goede handhygiëne	7
2.1.2	Correcte toepassing van handhygiëne.....	7
2.1.3	Techniek handhygiëne	8
2.2	INCIDENTMELDING	9
3	VEILIGHEID van de medewerker	10
3.1	EHBO / arbeidsongeval	11
3.2	Ergonomie	11
3.3	Welzijn	11
3.3.1	Agressie door derden	11
3.4	Psychosociale risico's op het werk.....	12
4	Herfstvaccinatie	13

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

1 Richtlijnen bij noodgevallen

Dit hoofdstuk wil je informeren over de te volgen instructies bij noodgevallen zoals brand, rookontwikkeling, een ongeval, evacuatie van het gebouw of andere omstandigheden waarbij een dringende interventie vereist is. Lees deze inhoud dus zeker grondig.

In en rond het ziekenhuis geldt een algemeen rookverbod. Roken is enkel toegelaten in de 2 rookstations aan de buitenzijde van het ziekenhuis en de parking P2.

1.1 Algemene richtlijnen

- Denk aan je eigen veiligheid. Is de situatie onveilig, trek dan terug tot op een veilige plaats en wacht op versterking.
- Bel het intern noodnummer: **2222**
- Geef de aard en de locatie van het incident door.
- Wees rustig en beheerst; een kalme en kordate houding is belangrijk.
- Beperk de telecommunicatie tot het strikt noodzakelijke.
- Gebruik maximaal de trappen. Laat de liften vrij voor het transport van patiënten.
- Geef geen verklaringen aan de pers; verwijs hen door naar de woordvoerder.
- Weet waar de noodkoffer staat. Deze bevat een noodtelefoon, een hoofdlamp en een nooddossier.

1.2 Brand (bekijk ook de actiekaart)

Wat moet je doen als je een brand vaststelt?

1.2.1 [Druk op de branddrukknop en bel het interne noodnummer: 2222](#)

Geef hierbij steeds volgende inlichtingen:

- je naam en dienst
- je locatie (technisch nummer)

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

- aard, type en omvang van het incident
- wel of geen patiënten in gevaar
- toegang tot het incident en eventuele gevaren

1.2.2 Preventief ontruimen

Evacueer alle personen uit het getroffen lokaal naar de verzamelplaats. Er zijn geen vaste verzamelplaatsen in het ziekenhuis. Een verzamelplaats is een ruimte achter minimum 2 branddeuren. Sluit na ontruiming de ramen en deuren van het getroffen lokaal en alle (kamer)deuren van het getroffen compartiment. Hou toezicht over de geëvacueerde personen in de verzamelplaats. Ontruim de naburige kamers indien nodig.

1.2.3 Onderneem één bluspoging

Een kleine, beginnende brand is meestal nog makkelijk te blussen. Overal in het ziekenhuis zijn brandblusapparaten aanwezig. Probeer met één bluspoging zo snel mogelijk de brand te blussen. Neem nooit onnodige risico's.

1.2.4 Compartimenteer

Krijg je de brand niet onder controle, compartimenteer dan door ramen en deuren te sluiten.

1.2.5 Vluchtweg en nooduitgang

Om jezelf bij een noodgeval snel en via de kortst mogelijke weg in veiligheid te kunnen stellen, zijn een aantal vluchtwegen en nooduitgangen aangebracht. Deze zijn aangeduid met groene pictogrammen ter hoogte van de plafonds.

1.2.6 Evacuatie

Een compartiment en/of dienst wordt pas volledig ontruimd na overleg met de supervisor en/of brandweer. Evacueer alle personen van het getroffen compartiment en/of dienst naar de dichtstbijzijnde verzamelplaats. Er wordt verwacht dat artsen en arts-stagiairs zich naar de dienst spoedgevallen begeven voor het verzorgen van eventuele gewonden.

1.3 Opleiding brandveiligheid

Verschillende opleidingen zijn beschikbaar:

- e-learning: basisopleiding brandveiligheid beschikbaar via eBlox. Deze moet je verplicht jaarlijks volgen;
- brandopleiding in praktijk;
- jaarlijkse rondgang EIP op eigen dienst.

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

1.4 SOS-nummers

Intern:

- Intern noodnummer: **2222** met een intern toestel
- Supervisor: (015 89) 1190
- Security: (015 89) 1212
- Spoedgevallen: (015 89) 2090
- Directie van wacht: via supervisor
- Receptie (015 89) 1010
- Noodplancoördinatoren:
Maarten Walravens (015 89) 1140 / Tom Kix (015 89) 1155
- Preventieadviseur: Veerle Van Cutsem (015 89) 1159

Extern:

- Brandweer: 112
- Federale politie: 101
- Brandweer Mechelen: 015 280 280
- Antigifcentrum: 070 245 245

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

2 BESCHERMING van de patiënt

2.1 Handhygiëne

2.1.1 Basisvereisten voor goede handhygiëne

De basisvereisten omvatten de randvoorwaarden waaraan de handen moeten voldoen om een effectieve handhygiëne te kunnen uitvoeren. Zorgverleners met direct en indirect patiëntencontact moeten voldoen aan de 8 basisvereisten handhygiëne:

1. afwezigheid van armbanden
2. afwezigheid van ringen
3. afwezigheid van polshorloges
4. afwezigheid van nagellak
5. afwezigheid van kunstnagels
6. afwezigheid van lange mouwen
7. schone, verzorgde nagels
8. kortgeknipte nagels

2.1.2 Correcte toepassing van handhygiëne

Handhygiëne is de belangrijkste maatregel in de preventie van zorginfecties!

2.1.2.1 De 5 zorgindicaties om handen te ontsmetten

De gouden standaard binnen de zorg - wat betreft handhygiëne - is het **ontsmetten van de handen**. Bij het toepassen van een correcte techniek bereik je hiermee een kiemreductie van 99,99%.

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

De 5 zorgindicaties voor handontsmetting:

Het correct toepassen van deze indicaties verhindert de verspreiding van kiemen in de omgeving en zorgt dus voor een goede bescherming van onszelf en onze patiënten.

2.1.2.2 *Indicaties voor handen wassen*

Sociale indicaties:

- bij aanvang en beëindigen van het werk
- na rust- en/of maaltijdpauzes
- zichtbare bevuilding van de handen
- persoonlijke hygiëne (na gebruik van het toilet, na gebruik van de zakdoek, na kammen haren ...)

Beperkt aantal zorgindicatie:

- bij patiënten in isolatie voor *Clostridioides difficile* (sporenvormende bacterie), scabiës (schurft)
- bij accidentele bevuilding met bloed of lichaamsvochten

2.1.3 *Techniek handhygiëne*

- **Handen ontsmetten:**

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

- Zorg ervoor dat je voldoet aan de basisvereisten voor een goede handhygiëne.
- Neem voldoende handalcohol: 2 keer pompen.
- Zorg ervoor dat je alle delen van je handen bereikt (7 stappen) .
- Respecteer de contacttijd van 30 seconden (= de tijd die handalcohol nodig heeft om alle kiemen af te doden).

Correcte techniek + voldoende hoeveelheid + 30 sec. contacttijd

- **Handen wassen:** dezelfde techniek als handen ontsmetten.
Enkele aandachtspunten:
 - Maak eerst je handen nat met water en neem vervolgens zeep: hierdoor kan je de zeep beter verdelen over de handen.
 - Gebruik een papieren wegwerpdoekje om je handen te drogen.
 - Raak de kraan nadien niet meer aan.
 - Tijdsduur handen wassen: 40 à 60 seconden.

2.2 INCIDENTMELDING

Definities

Incident: onbedoelde gebeurtenis tijdens het zorgproces die de patiënt bereikt en tot schade heeft geleid of (nog) zou kunnen leiden.

Dit kan gebeuren doordat:

- een zorgverlener niet volgens de professionele standaard handelde, of
- er iets misliep in de organisatie of het zorgsysteem.

Bijna-incident: onbedoelde gebeurtenis tijdens het zorgproces die tot schade aan de patiënt had kunnen leiden, maar die tijdig werd opgemerkt en gecorrigeerd, zodat de patiënt niet werd bereikt.

Risico: onveilige situatie die men wil aankaarten, zonder dat er een specifieke patiënt bij betrokken is. Bijvoorbeeld: een infrastructureel of materiaalprobleem dat tot een incident kan leiden.

Alle (bijna-)incidenten patiëntenzorg, agressie-incidenten en risico's (formulier in ontwikkeling) kunnen elektronisch gemeld worden via intranet.

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

Snel naar

[Contacten-boek](#)[Ziekenhuis-hygiëne](#)[Antibiotica-beleid](#)[Samen digitaal](#)[Procedures \(QDMS\)](#)[Service- en meldportaal](#)[Toepassingen en links](#)[W.O.W.](#)[AZSTM Leeft!](#)

SharePoint Zoeken op alle sites Veerle Van Cutsem VC

Home HR Kwaliteitszorg Beleid Noodplan Informatie Preventie en milieu Mijn intranet Zoeken

Intranet AZ Sint-Maarten

Verzenden naar

Arco facturen flow	C-meal	Aantal bedden (ICMS-enkel voor spoedgevallen)	Aanvraag PET/CT Centrum Vesalius
CVWarehouse ATS	Data Warehouse Rapporten	Antibioticabeleid	Carenet
Digitaal OK	Econodat	E-compendium	Intranet Emmaüs
ElectrA	Emma - ICT-portal	Labo-info	Portal4Care
Emmaüs toolset	EMV - Productieomgeving	UpToDate - Medische database	Wachtdiensten
Interim aanvragen	Meldformulieren (Zenya)	W.O.W.	Ziekenhuishygiëne
ORLine Web Monitoring	Outlook Online		

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

3 VEILIGHEID van de medewerker

3.1 EHBO/arbeidsongeval

Eerste hulp bij een arbeidsongeval of een EHBO-incident wordt toegediend via de dienst spoedgevallen (route 090).

In geval van een arbeidsongeval moet er een aangifte worden gedaan. De werkinstructie hiervoor is terug te vinden op het HR-portaal.

3.2 Ergonomie

Ergonomie betekent het aanpassen van de werkomgeving aan de mens, en niet andersom. In de zorg vertaalt dit zich naar het werken op een manier die je lichaam zo min mogelijk belast, terwijl je toch kwaliteitsvolle zorg biedt aan je patiënten.

Zorgverleners voeren vaak fysieke handelingen uit zoals tillen, verplaatsen, ondersteunen en langdurig staan of zitten. Zonder goede ergonomische gewoontes kan dit leiden tot overbelasting, pijn of zelfs langdurige letsels.

Door bewust ergonomisch te werken, beschermen we niet alleen onze eigen gezondheid, maar zorgen we ook voor een veilige en comfortabele omgeving voor de mensen aan wie we zorg verlenen.

Het ziekenhuis neemt verschillende initiatieven om ergonomisch werken mogelijk te maken. Denk maar aan ergonomische bureaustoelen, zit-stabureaus voor beeldschermwerkers, gemotoriseerde tilliften in de patiëntenkamers, elektrische karren en trekkers ...

Op het ergonomieportaal vind je naast de informatie met betrekking tot hef-, til- en verplaatsingstechnieken en de hulpmiddelen voor deze handelingen ook terug hoe je het best je bureaustoel kan instellen.

3.3 Welzijn

3.3.1 Agressie door derden

Onder agressie en geweld verstaan wij alle uitingen van verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag die bedreigend, intimiderend of kwetsend zijn, of die lichamelijke of psychische schade kunnen veroorzaken. Dit kan zijn:

- schelden of schreeuwen
- dreigen met geweld
- fysieke aanvallen of vernieling
- intimiderend gedrag of stalken
- discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag of andere vormen van intimidatie

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

3.3.1.1 *Stappen te nemen bij een agressie-incident*

1. Kalmeer de agressor.
2. Indien nodig:
 - Activeer de agressiezoemer.
 - Verwittig supervisor.
 - Verwittig politie.
3. Kijk de schade na:
 - Lichamelijke schade: ga naar de dienst spoedgevallen en laat je verzorgen. Vul het formulier 'Voorlopige aangifte van een arbeidsongeval' in.
 - Psychische schade: neem contact op met MST (Medewerkers Support Team) via je hoofdverantwoordelijke of vink bij de elektronische registratie 'Opvang/debriefing voor betrokkene(n) is gewenst' aan.
 - Materiële schade: verwittig de technische dienst. Er wordt een schaderegistratieformulier en een proces-verbaal ingevuld.
4. Maak een melding van de agressie via intranet.
Ter info: Als er nood is aan een ondersteunend gesprek met MST -> vink 'Opvang/debriefing voor betrokkene(n) is gewenst' aan.

3.3.1.2 *Analyse en nazorg*

Bij het analyseren van een incident wordt systematisch informatie verzameld aan de hand van fysiek bewijsmateriaal, interviews en dossierstudie. Doel hiervan is het opstellen van een feitelijke tijdlijn van de gebeurtenissen, zonder interpretaties. Op basis daarvan volgt een grondoorzaakanalyse, gericht op het blootleggen van structurele tekortkomingen in beleid, procedures en infrastructuur. Dit vormt de basis voor het bepalen van gerichte verbeteracties om herhaling te voorkomen.

AZ Sint-Maarten zorgt ervoor dat betrokkenen na een incident zo snel mogelijk worden opgevangen. Aansluitend volgt de fase van nazorg. De impact van een incident kan nog weken aanhouden en het is belangrijk om de getroffen persoon in die periode op een systematische manier te ondersteunen. Dit vergroot de kans op een gezonde verwerking van de gebeurtenis.

Een ingrijpend incident treft zelden slechts één persoon. Vaak zijn meerdere mensen – direct of indirect – geraakt.

3.3.1.3 *Opleiding*

AZ Sint-Maarten biedt volgende opleidingen aan:

- omgaan met verbale agressie
- omgaan met fysieke agressie

3.3.1.4 *Informatie*

Werkafspraken zijn terug te vinden in het procedurehandboek onder 'Omgaan met agressie'.

Is dit een geprinte versie?

Dan is die enkel geldig als ze overeenstemt met de elektronische versie op QDMS.

3.4 Psychosociale risico's op het werk

Binnen AZ Sint-Maarten beschikken we over een netwerk van vertrouwenspersonen die bijdragen aan het voorkomen en aanpakken van psychosociale risico's op het werk.

Wat verstaan we onder psychosociale risico's?

Denk aan stress, burn-out, conflicten, pesterijen, geweld of ongewenst seksueel gedrag.

Wat kan je doen bij een probleem?

Probeer in de eerste plaats het probleem rechtstreeks te bespreken met de betrokken persoon.

Lukt dat niet? Praat erover met je leidinggevende of een collega. Ook de vakbond kan een aanspreekpunt zijn.

Blijft het probleem bestaan of heb je nood aan extra ondersteuning?

Aarzel dan niet om contact op te nemen met een van de vertrouwenspersonen. Zij luisteren, geven advies en begeleiden je verder indien nodig. Informatie over onze vertrouwenspersonen kan je terugvinden op het intranet.

4 Herfstvaccinatie

In AZ Sint-Maarten krijgen alle medewerkers de kans om zich in het najaar gratis te laten vaccineren tegen COVID-19 en/of griep. Je laten vaccineren heeft meerdere voordelen:

- Je beschermt jezelf: snellere immuunrespons, minder ernstig ziekteverloop en minder kans op ernstige/levensbedreigende complicaties.
- Je beschermt de patiënt die behoort tot de risicogroep en gevoelig is voor complicaties.
- Je beschermt je collega's, waardoor er minder uitval is.
- Je beschermt je gezin, familie en vrienden.

Medewerkers die zich niet laten vaccineren dienen tijdens de epidemie een mond-neusmasker te dragen om besmetting van patiënten en collega's te voorkomen.

Wanneer je als student je stage doet in AZ Sint-Maarten tijdens een epidemie en je bent niet gevaccineerd tegen griep en COVID-19, dan vragen we je om een mond-neusmasker te dragen. We raden je aan om je via je huisarts te laten vaccineren tegen zowel griep als COVID-19.